

Sundbybergs stad

Förstudie – granskning av uppföljning av
lämnade stöd till vissa föreningar

Building a better
working world

Innehåll

1. Inledning	2
1.1. Bakgrund.....	2
1.2. Syfte.....	2
1.3. Genomförande	2
2. Regler och riktlinjer för stöd till föreningslivet	2
2.1. Sundbybergs stads regler för stöd till föreningslivet.....	2
2.2. Kultur- och fritidsnämndens riktlinjer för stöd till föreningslivet.....	3
3. Föreningsstöd och avtal	3
3.1. Sundbybergs hembygdsförening	3
3.2. Friteatern- Teater Bristol.....	4
4. Uppföljning	5
4.1. Sundbybergs hembygdsförening	5
4.2. Friteatern- Teater Bristol.....	6
5. Sammanfattande bedömning	6

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Sundbybergs stad lämnar, framför allt genom kultur- och fritidsnämndens verksamhet, bidrag till föreningsverksamhet av olika slag. Av stadens regler för "stöd till föreningslivet" framgår att föreningar som erhåller någon form av stöd eller bidrag ska tillhandahålla staden information om den verksamhet som bidragen finansierar. Detta gäller exempelvis årsredovisningar, verksamhetsberättelser, revisionsberättelser, ekonomisk redovisning, årsstämmoprotokoll etc. Vidare ska föreningar vid förfrågan kunna uppvisa medlemsregister och liknande sammanställningar. Detta för att möjliggöra uppföljning från staden i enlighet med gällande regler.

Revisorerna har noterat att det förelegat problem när det gäller mellanhavanden mellan staden och Teater Bristol samt Sundbybergs hembygdsförening (museum). Med anledning av detta har revisorerna beslutat om att genomföra en förstudie för att informera sig om omfattning av lämnade bidrag till dessa föreningar samt former för stadens uppföljning i enlighet med gällande regler.

1.2. Syfte

Syftet med förstudien är att inhämta information om hur staden säkerställer att gällande regelverk för föreningsstöd tillämpas på ett ändamålsenligt sätt när det gäller Teater Bristol samt Sundbybergs hembygdsförening.

1.3. Genomförande

Förstudien bygger på intervjuer med ansvariga tjänstemän inom kultur- fritidsförvaltningen och stadens ekonomichef, samt genomgång av relevant dokumentation, reglementen, avtal och andra styrande dokument för åren 2015 till och med 2017-06-30. Vid genomförandet av denna förstudie har vi utgått från stadens nu gällande regler och riktlinjer, och inte beaktat tidigare förlagor.

2. Regler och riktlinjer för stöd till föreningslivet

2.1. Sundbybergs stads regler för stöd till föreningslivet

Målsättningen med kommunens stöd till föreningslivet är att "främja ett brett föreningsliv och ett brett utbud av kultur, fritids- och sociala aktiviteter i staden". De olika bidragen regleras genom Sundbybergs stads regler för stöd till föreningslivet. Reglerna är på en övergripande nivå och de nämnder som vill stödja civilsamhället genom bidrag inom sitt ansvarsområde ska besluta om nämndspecifika riktlinjer.

Det huvudsakliga stödet till föreningar utgörs av möjligheten att nyttja stadens lokaler till en reducerad kostnad alternativt avgiftsfritt. Föreningar kan även ansöka om ekonomiskt stöd genom de fyra olika bidragen: aktivitetsbidrag, verksamhetsbidrag, projektbidrag och lovbidrag.

För att en förening ska vara bidragsberättigad måste en rad villkor uppfyllas, däribland följande:

- Föreningen ska ha en styrelse och stadgar, vara idéburen och bedriva icke vinstdrivande verksamhet som kommer stadens invånare till del.
- Föreningen ska skicka in årsredovisning för föregående verksamhetsår, innehållande verksamhetsberättelse, revisorsberättelse och ekonomisk redovisning (balans och resultatrapport) och årsmötesprotokoll.
- Förening ska på kommunens begäran lämna de upplysningar och handlingar som behövs för uppföljning av beviljade bidrag.

Vidare ställs krav på skriftlig ekonomisk redovisning samt redogörelse av resultatet av projektet/verksamheten.

2.2. Kultur- och fritidsnämndens riktlinjer för stöd till föreningslivet

Kultur- och fritidsnämnden hanterar bidragsansökningar som gäller nämndens ansvarsområde, till exempel verksamhet som bidrar till möjligheter att ta del av eller utöva idrott, kulturaktiviteter och friluftsliv. Nämnden prioriterar sitt stöd till barn och unga mellan 7-20 år, personer med funktionsnedsättning samt personer med pension.

Utgångspunkten är att stötta verksamhet, arrangemang eller projekt som:

- Ger barn förutsättningar för ett hälsosamt liv.
- Stimulerar barn och ungdomar som inte redan är aktiva att delta i föreningslivet.
- Bidrar till att alla barn- och ungdomar oavsett ekonomiska förutsättningar ska kunna delta i förenings- och kulturlivet.
- Bidrar till att människor som får pension ges möjlighet till ett aktivt och stimulerande liv.
- Bidrar till att alla människor oavsett funktionsförmåga ska kunna delta i föreningslivet.

Redovisningen av beviljade verksamhets-, projekt- och lovbidrag ska innehålla en beskrivning av den verksamhet som föreningen bedrivit, och däri ange innehåll, omfattning, antal deltagare samt förhållandet kvinnor/män. Därutöver ska en ekonomisk redovisning med samtliga intäkter respektive kostnader för verksamheten biläggas. Redovisning av tidigare stöd krävs för att beslut ska kunna fattas om nya bidrag till föreningen. Föreningar som inte redovisat tidigare bidrag kan komma att bli återbetalningsskyldiga.

3. Föreningsstöd och avtal

3.1. Sundbybergs hembygdsförening

Hembygdsföreningens huvudsakliga uppgift är att driva Sundbybergs stadsmuseum och förvalta dess samlingar och arkiv. Kommunen träffade en första överenskommelse med föreningen år 1976. Nu gällande överenskommelse ingicks mellan kommunstyrelsen och hembygdsföreningen år 2007. Enligt överenskommelsen får hembygdsföreningen utan ersättning tillträde till lokaler på Fredsgatan 4, inklusive el och värme. Kommunen finansierar även telefon, larm samt fasta installationer. Därutöver ges ett årligt bidrag om totalt 545 000 kronor i 2003 års prisnivå. Beloppet justeras med ändring i konsumentprisindex, dock med minst 2,5 procent. Sundbybergs hembygdsförening har även möjlighet att förutom ovanstående söka sedvanligt verksamhetsbidrag, föreningsbidrag samt stöd för program och utställningsverksamhet. Anslaget ligger under kultur- och fritidsnämndens budget.

Enligt den skriftliga överenskommelsen ska hembygdsföreningen löpande förse staden med styrelseprotokoll, verksamhetsberättelse samt bokslut. Överenskommelsen gällde till och med sista december 2014, därefter har det förlängts automatiskt med två år i taget.

Utöver överenskommelsen beslutades under 2014 om ett samverkansavtal mellan Sundbybergs stad och hembygdsföreningen. Enligt avtalet skulle kommunen för år 2014 skjuta till ytterligare 200 000 kr till föreningen. Tillskottet avsåg driften av museet, och motiverades med behovet av att vidareutveckla verksamheten samt ytterligare tillgängliggöra museets samlingar för att möta den förväntat ökade efterfrågan. Därutöver fick kommunkontoret i uppdrag att fortsätta dialogen med föreningen. I kommunstyrelsens internbudgetar för 2015, 2016 respektive 2017 framgår att bidraget ska betalas ut på samma nivå som år 2014. Stödet har tydligare synliggjorts i kommunfullmäktiges budget 2018 med plan för 2019 och 2020 där anslaget utgör en post bland kommunstyrelsens stadsövergripande avgifter och bidrag.

Nedanstående sammanställning visar de bidrag som Sundbybergs hembygdsförening fått från staden under 2015-2017.

	Stöd 2015	Stöd 2016	Stöd 2017
Sundbybergs hembygdsförening	Bidrag 777 148 kr Lokalhyror 528 000 kr Övriga driftskostnader 48 000 kr <i>Totalt kultur- och fritidsnämnden = 1 350 000</i> <i>Totalt kommunstyrelsen= 200 000 kr</i>	Bidrag 796 577 kr Lokalhyror 525 000 kr Övriga driftskostnader 58 000 kr <i>Totalt kultur- och fritidsnämnden= 1 365 000 kr</i> <i>Totalt kommunstyrelsen= 200 000 kr</i>	Bidrag 810 000 kr Lokalhyror 543 000 kr Övriga driftskostnader 25 000 kr <i>Totalt kultur- och fritidsförvaltningen= 1 393 000 kr*</i> <i>Totalt kommunstyrelsen= 200 000 kr</i>
Totalt från staden	= 1 550 000 kr	= 1 565 000	= 1 593 000 kr

*Beloppet avser budgeterat bidrag

3.2. Friteatern- Teater Bristol

Föreningen Friteatern har funnits i Sundbybergs stad sedan 1970-talet då teatergruppen hyrde lokalen Teater Bristol och byggde upp teaterscenen. Det fanns tidigare två föreningar- Friteatern var teatergruppen med ansvar för verksamheten medan föreningen Bristol Sundbyberg hade hyreskontraktet och ansvarade för driften och uthyrning av lokalen Teater Bristol. Under 2015 tog Friteatern över driften av lokalen då föreningen Bristol Sundbyberg fick ekonomiska problem. Friteatern sätter upp egna föreställningar på Bristol, bokar gästföreställningar och hyr även ut lokalen till andra föreningar och aktörer. Lokalen Teater Bristol ägs av en privat hyresvärd och hyreskostnaden uppgår till cirka 462 000 kr per år.

Mellan 2010-2016 gällde en överenskommelse om ekonomiskt stöd mellan kultur- och fritidsnämnden och Friteatern. Överenskommelsen reglerade principerna för samarbetet mellan parterna och föreningen skulle år 2010 erhålla bidrag om totalt 575 000 kr, varav 400 000 kr avsåg grundläggande lokalbidrag och 175 000 kr avsåg bidrag till verksamheten. Dessa summor kom att betalas ut även under åren 2011-2016. I avtalet fanns inget krav på återrapportering.

Då kultur- och fritidsnämnden ansåg att avtalet behövde förnyas och tydligare reglera verksamheten beslutade nämnden den 28 januari 2016 att Friteatern endast skulle få hälften

av det årliga bidraget, således 287 500 kr. För att få ta del av den resterande delen ställdes krav på att föreningen skulle inkomma med förslag på nytt avtal och en utvecklingsplan för den framtida verksamheten. Nämnden önskade bland annat att det nya avtalet skulle ha ett tydligare fokus på verksamhetens arbete med barn och unga och utöka deras delaktighet i teaterproduktionen.

Under våren 2016 hade kultur- och fritidsnämnden och förvaltningen en dialog med friteatern om hur det framtida samarbetet och bidraget skulle utformas. Den 22 september 2016 beslutade dock kultur- och fritidsnämnden att upphäva avtalet, och föreningen uppmanades att därefter ansöka om årliga verksamhetsbidrag. Den återstående delen av 2016 års bidrag kom att utbetalas, men först under hösten 2016 eftersom föreningen dröjt med att förse nämnden med de ekonomiska redovisningar och den utvecklingsplan som efterfrågats.

Kultur- och fritidsnämnden och förvaltningen uppger att de under 2016-2017 samtalat med Friteatern angående möjligheterna att inkludera barn och unga som aktiva deltagare i verksamheten, eftersom de utgör en prioriterad målgrupp för nämnden. Föreningen uppgav dock att en sådan verksamhet skulle fordra ett betydligt högre bidrag än de 575 000 kr som föreningen beviljats tidigare år. Den 15 juni 2017 beslutade nämnden att avslå Friteaterns ansökan om verksamhetsbidrag för år 2017, med hänvisning till att föreningen inte har "möjlighet att utveckla en verksamhet som inkluderar barn och unga som aktiva medlemmar och deltagare utan ett betydligt högre bidrag än vad nämndens ekonomiska ramar medger." Beslutets dröjsmål förklaras med att Friteatern inkom med den ekonomiska redovisningen för bokslutet 2015/2016 först i slutet av april 2017. I enlighet med kultur- och fritidsnämndens riktlinjer för stöd till föreningslivet måste tidigare bidrag redovisas innan nämnden kan fatta beslut om nya bidrag.

Kultur- och fritidsnämnden beviljade även ett projektbidrag om 20 000 kr till Friteatern för tre föreställningar under hösten 2016.

Nedanstående sammanställning visar de bidrag som Friteatern- Teater Bristol fått från staden under 2015-2017.

	Stöd 2015	Stöd 2016	Stöd 2017
Teater Bristol/ Friteatern	Lokalkostnadsbidrag 400 000 kr Verksamhetsbidrag 175 000 kr <i>Totalt kultur- och fritidsnämnden=575 000 kr</i>	Lokalkostnadsbidrag 400 000 kr Verksamhetsbidrag 175 000 kr Projektbidrag 20 tkr <i>Totalt kultur- och fritidsnämnden=595 000 kr</i>	0 kr.
Totalt från staden	= 575 000 kr	= 595 000 kr	=0 kr

4. Uppföljning

4.1. Sundbybergs hembygdsförening

Enligt sjunde paragrafen i hembygdsföreningens överenskommelse med kommunen ska föreningen löpande förse staden med styrelseprotokoll, verksamhetsberättelse samt bokslut. Kultur- och fritidsnämnden följer inte upp hur tilldelade medel förvaltats. Enligt vidtalad på kultur- och fritidsförvaltningen har det aldrig efterfrågats från nämnden eller någon annan. I och med att stödet löper enligt avtal upprättas inget ärende, varpå någon uppföljning inte sker.

Vad gäller kommunstyrelsens uppföljning av lämnade stöd till Sundbybergs hembygdsförening sker det utifrån personliga kontakter med företrädare för föreningen, enligt stadens ekonomichef. Dessa har skett dels med politiska företrädare men även på stadsdirektörsnivå samt avdelningschefsnivå på stadsledningskontoret. Föreningen har vidare inkommit med årsredovisning för 2015 samt protokoll för 2015 och 2016. Då inhämtning av information skett med viss eftersläpning ska stadsledningskontoret efterfråga uppdaterad dokumentation från föreningen. Enligt vidtalad vid stadsledningskontoret planerar de att upprätta och implementera tydligare rutiner för uppföljning. Intervjuade tjänstemän har inte kunnat ge något svar på varför det är stadsledningskontoret, snarare än kultur- och fritidsnämnden, som hanterar uppföljningen av föreningens verksamhet.

4.2. Friteatern- Teater Bristol

Innan år 2016 följde kultur- och fritidsnämnden inte upp föreningsstödet till Friteatern - Teater Bristol. Vidtalad vid kultur- och fritidsförvaltningen förklarar den uteblivna uppföljningen med att de dels bedömt att 575 000 kr var en förhållandevis låg kostnad för en professionell teater, dels att avtalets utformning inte innehöll några kravspecifikationer som förvaltningen kunde bedöma föreningens insatser mot. Det tidigare avtalet innehöll heller inga krav om återrapportering från föreningen.

Som ovan beskrivits krävde dock kultur- och fritidsnämnden att föreningen skulle lämna förslag på nytt avtal, utvecklingsplan, ekonomisk redovisning samt verksamhetsberättelse när det tidigare avtalet skulle revideras. Den inkomna dokumentationen och dess innehåll bedömdes sedan som bristfällig.

5. Sammanfattande bedömning

Förstudien syftar till att inhämta information om omfattning av lämnade bidrag samt hur staden säkerställer att gällande regelverk för föreningsstöd tillämpas på ett ändamålsenligt sätt avseende föreningarna Teater Bristol samt Sundbybergs hembygdsförening.

Stödet från kultur- och fritidsnämnden till de två föreningarna löpte fram till 2016 enligt avtal/överenskommelser. Vad gäller avtalet mellan Friteatern - Teater Bristol kom det att upphöra under 2016. Intervjuade tjänstemän har inte kunnat förklara varför staden valt att teckna avtal/överenskommelser snarare än att hantera detta inom ramen för befintlig bidragsgivning. Att bidrag kan lämnas i enlighet med särskilda avtal/överenskommelser som upprättats mellan staden och vissa föreningar behandlas överhuvudtaget inte i stadens övergripande regler eller i kultur- och fritidsnämndens riktlinjer för stöd till föreningslivet. Enligt gällande regler och riktlinjer finns endast fyra olika bidrag som föreningar kan söka. För dessa specificeras krav på återrapportering och uppföljning.

Vad gäller Sundbybergs hembygdsförening specificeras krav om återrapportering i överenskommelsen. Kultur- och fritidsnämnden gör dock ingen uppföljning av verksamheten. Kommunstyrelsen beskrivs följa upp stödet genom muntliga kontakter, samtidigt som viss dokumentation har begärts och inkommit. Formerna för uppföljningen, eller i vilken omfattning inkommit material granskas, har dock inte framkommit i denna förstudie. Det är heller inte tydligt varför det är stadsledningskontoret, och inte kultur- och fritidsnämnden, som hanterar uppföljningen av föreningens verksamhet.

Staden bör hitta former för en tydlig och samordnad uppföljning gentemot föreningarna.

Friteatern- Teater Bristol fick avslag på sin ansökan om verksamhetsbidrag för 2017. Det avtal som löpte fram till 2016 innehöll inga krav om återrapportering, och kultur- och fritidsnämnden uppges inte heller ha gjort någon uppföljning av de stöd som utbetalats.

Sammanfattningsvis tycks det finnas brister vid stadens uppföljning av föreningsstöd, särskilt när bidrag löper enligt avtal/överenskommelse. Med anledning av detta bör revisionen fortsatt följa upp stadens hantering av bidrag till olika föreningar.

Stockholm den 13 september 2017

Liv Bongcam
EY